

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117257320
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6117257320.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: LITA, autorská spoločnosť, so sídlom Mozartova 9, Bratislava, IČO: 00 420 166, zastúpený: JUDr. Dagmar Kubovičovou, advokátkou so sídlom Nám. Biely kríž 3, P. O. BOX 39, Bratislava, proti žalovanému: AGRISON, s. r. o., so sídlom Nám. Š. M. Daxnera 413, Rimavská Sobota, IČO: 36 789 364, zastúpeného: Petkov & Co s. r. o., Advokátska kancelária, so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 50 430 742, o zaplatenie 858,00 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 17. októbra 2018, č. k.: 19Ca/6/2017-248, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd žalobu zamietol, žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania a trovy právneho zastúpenia v rozsahu 100 %, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia vo výške náhrady trov, o ktorej rozhodne samostatným uznesením vyšší súdny úradník.
2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného vo výške 858,00 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 858,00 Eur od 15. 12. 2017 do zaplatenia a náhrady trov konania.
3. Tvrdil, že má na základe oprávnenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky postavenie organizácie kolektívnej správy v zmysle § 144 ods. 1 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon (ďalej len „AZ“), a to kolektívnu správu majetkových práv autorov a iných nositeľov práv k literárnym, dramatickým, hudobnodramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia. Žalovaný je prevádzkovateľom ubytovacieho zariadenia Hotel Zlatý Býk na ulici Nám. Š. M. Daxnera 413 v Rimavskej Sobote v kategórii hotel 3*. Žalobca tvrdil, že žalovaný v roku 2016 realizoval v ním prevádzkovanom ubytovacom zariadení verejný prenos prostredníctvom 33 kusov zvukovoobrazových zariadení umiestnených v izbách ubytovacieho zariadenia, čím zo strany žalovaného došlo k zásahu do výhradných autorských práv neoprávneným vykonávaním verejného prenosu, keď žalovaný realizoval verejný prenos technickými prostriedkami bez súhlasu autorov. Žalobca vychádzal z informácií webovej stránky žalovaného o poskytovaní ubytovacích služieb, kedy v izbách určených pre hostí poskytuje zákazníkom v rámci vybavenia ubytovacích jednotiek aj zvukovoobrazové zariadenie (TV). V zmysle právnych predpisov sa poskytovanie signálu prostredníctvom technických zariadení pre klientov ubytovacích zariadení považuje verejný prenos diel. To znamená, že ak má žalovaný vo svojej prevádzke umiestnené zvukovoobrazové zariadenia vystavené príjmom, tak týmto samotným dochádza k verejnému prenosu. Poukázal na rozsudky Súdneho dvora EÚ C - 306/15 zo dňa 07. 12. 2006 vo veci Sociedad General de Autores y Editores De Espana (SGAE) c/a Rafael Hoteles SA, C - 162/10 zo dňa 12. 03. 2012 vo veci Phonographic Performance (Ireland) limited proti Írsku a C - 136/09 zo dňa 18. 03. 2010 vo veci Organismos Sillogikis Diacheirisis Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon c/a Divani Akropolis Anonimi

Xenocheaki kai Touristiki Etairai. Vychádzal z názoru Komisie ES, že prenášanie signálu do hotelových izieb je druhotným použitím, je sprístupňovaním verejnosti, teda verejným prenosom, a vyžaduje súhlas autorov a nositeľov práv. Pokiaľ chce používateľ legálne použiť dielo, musí mať predchádzajúci súhlas autora, teda uzatvorenú licenčnú zmluvu. Z dôvodu faktickej nemožnosti udeľovania licencií na konkrétne špecifikované diela pri masovom použití diel, čo je nesporne prípad použitia diel verejným prenosom, je v právnej úprave zavedený inštitút kolektívnej správy práv a najmä inštitút hromadných, rozšírených hromadných a kolektívnych licenčných zmlúv. Žalobca tiež poukázal na dôvodovú správu k § 79 AZ. Žalovaný je členom Zväzu hotelov a reštaurácií Slovenskej republiky, ktorý na svojej oficiálnej webovej stránke oznamoval, že pre rok 2016 uzatvoril so SOZA a SLOVGRAM kolektívne licenčné zmluvy. Žalovaný však nezískal súhlas autorov a iných nositeľov práv k hudobnodramatickým, literárnym, dramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia. Žalovaný sa dopúšťal neoprávneného používania autorských diel a tým zasahoval do práv autorov bez súhlasu autorov alebo nositeľov práv, resp. žalobcu ako ich zástupcu. Autor, do ktorého práva sa neoprávnene zasiahlo má právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia. Pre vznik nároku organizácie kolektívnej správy na domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia je potrebné preukázanie povinnosti používateľa mať uzatvorenú rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu, čo žalobca preukázal. Súčasťou každého audiovizuálneho diela sú nevyhnutne diela autorov, ktorých kolektívnu správu vykonáva žalobca. Žalobca rovnako poukázal na smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2001/29/ES zo dňa 22. 05. 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, ktorej poznanie a rešpektovanie je pre eurokonformný výklad AZ nevyhnutné.

4. Žalobca sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia, výška ktorého sa odvíja od zvyčajnej odmeny, teda za akú odmenu zvyčajne v čase, keď došlo zo strany žalovaného k neoprávnenému zásahu do žalobcom kolektívne spravovaných práv, žalobca poskytoval licencie iným užívateľom. Žalobca uzatvoril v roku 2016 celkovo 300 rozšírených hromadných licenčných zmlúv, kedy pri všetkých zmluvách bola odmena dohodnutá podľa sadzobníka žalobcu, či robí odmenu zvyčajnou. Nerešpektovanie tejto dohodnutej odmeny by znamenalo poskytnutie neoprávnenej výhody pre porušovateľov autorských práv oproti takým používateľom, ktorí si plnia svoje povinnosti. Žalobca si uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia iba vo výške zvyčajnej odmeny, teda v minimálnej výške podľa sadzobníka, v zmysle ktorého výšku určil ako súčin izieb a odmeny pre konkrétnu kategóriu prevádzkovaného zariadenia žalovaným (33 x 26,00 Eur).

5. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť, keď žalobcom uplatnený nárok považuje za nepreukázaný, a to vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii, k údajnej existencii verejného prenosu, k subjektom, ktoré žalobca údajne zastupuje a na úkor ktorých sa mal žalovaný dopustiť neoprávneného zásahu do majetkových práv, k predmetom ochrany, ktorých správu práv k týmto predmetom prislúchajúcich údajne vykonáva žalobca, a teda vôbec k existencii kontraktnej povinnosti žalovaného. Tiež považuje žalobu za dôsledok i prejav právom reprobovaného zneužitia práva v postavení monopolu zneužívajúc svoje dominantné postavenie na trhu, ktoré je súčasne aj výkonom práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi a tiež v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku i nekalosúťažným konaním a z tohto dôvodu nepožíva za žiadnych okolností právnu (a teda ani súdnu) ochranu. Namietal, že žalobca neuvádza konkrétne skutkové okolnosti a tvrdenia vo vzťahu k ním uplatňovanému nároku. V žalobe poskytuje iba neurčité generické tvrdenia, voči ktorým sa žalobca nevie a ani objektívne nemôže účinným spôsobom brániť. Žalobca je oprávnený konať a teda aj uplatňovať právne nároky len a výlučne v prospech (na účet) tých nositeľov práv, ktorých na základe písomnej dohody zastupuje a iba v rozsahu, ktorý z dohody vyplýva. Predložením oprávnení žalobca síce preukázal, že je organizáciou kolektívnej správy, ktorá je oprávnená vykonávať kolektívnu správu práv v oprávneniach vymedzenom okruhu odborov kolektívnej správy. To však postačuje výlučne na preukázanie toho, že žalobca je oprávnený v súdnych konaniach konať vo vlastnom mene. Aby však žalobca účinne preukázal aktívnu vecnú legitímáciu v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia (a teda hmotnoprávny vzťah medzi nositeľmi práv a údajným neoprávneným používateľom práve tých predmetov ochrany, ktoré oprávnení nositelia práv dali žalobcovi do správy), musí účinne tvrdiť a relevantnými dôkazmi predovšetkým preukázať to, ktorých nositeľov majetkových práv zastupuje, vo vzťahu ku ktorým predmetom ochrany, a tiež musí preukázať, že sú to práve tie predmety ochrany, ktoré žalovaný v žalovanom období aj naozaj neoprávnene použil. Nijakým iným spôsobom žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore nepreukáže. Nemožno po každom ubytovacom či reštauračnom zariadení paušálne požadovať, aby platilo bezdôvodné obohatenie za použitie „nevedno čoho“ práve žalobcovi len preto, že je registrovanou organizáciou kolektívnej správy, a to bez znalosti (konkretizácie) nositeľov majetkových práv a rozsahu ich diel, ktoré žalobca v súlade s ustanoveniami AZ zastupuje a zároveň, ktoré boli preukázateľne obsahom vysielania, a teda aj

verejného prenosu, a tak podstúpiť riziko, že následne bude čeliť žalobe samotného nositeľa práv, ktorý sám zastúpený žalobcom nie je, alebo síce je, ale nie práve vo vzťahu k predmetu ochrany, ktorého sa prípadný verejný prenos bude týkať. Zdôraznil, že je potrebné si uvedomiť, že žalobca žiada o vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu použitia audiovizuálnych diel zaradených do vysielania. V týchto prípadoch ale nevykonávajú majetkové práva k audiovizuálnemu dielu samotní autori ako osoby, ktoré dielo vytvorili (pôvodcovia diela), ale naopak vykonávajú ich producenti, ktorým autori nimi vytvorené „čiasťkové diela“ dodali „do audiovizuálneho diela ako celku“ na základe medzi nimi uzatvorených zmlúv a za ktoré im bola producentmi riadne vyplatená odmena na základe výhradných licenčných zmlúv. Teda je pravidlom, že výkon majetkových práv súvisiacich s dielom v oblasti audiovizie prislúcha iným osobám odlišným od autorov. Producenti (alebo aj priamo vysielatelia) buď pre účely „autorskoprávneho použitia“ s autormi uzatvárajú zmluvy s výhradnými licenčnými doložkami alebo ide v týchto prípadoch o tzv. spoločné dielo. V prípade spoločného diela potom ex lege vykonáva majetkové práva osoba (producent, vysielateľ), ktorá vytvorenie spoločného diela iniciovala, zabezpečovala a usmerňovala, analogicky ako v prípade tzv. zamestnaneckého diela zamestnávateľ. V oboch prípadoch autorom ďalej nepatrí právo udeľovať súhlas na použitie ich „čiasťkových diel“ dodaných do audiovizuálneho diela, pretože v tomto rozsahu toto právo patrí producentom alebo vysielateľom. Z uvedeného dôvodu jednoducho objektívne nemôže a ani nemohlo dôjsť k porušeniu práv autorov vykonaním verejného prenosu audiovizuálneho diela, keďže títo v požadovanom rozsahu nie sú nositeľmi dotknutých majetkových práv hoci naďalej zostávajú autormi svojich „čiasťkových diel“ a teda osobnostná zložka ich subjektívnych autorských práv ostáva nedotknutá. Tak sa potom podľa názoru žalovaného deje a deje sa tak už veľmi dlhý čas, že autori dostávajú za „to isté“ zaplatené dvakrát. Pre preukázanie predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia (§ 58 ods. 1 písm. i) AZ v spojení s § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka) nepostačuje, že v hotelovom zariadení je TV prijímač a že hotel súčasne poskytuje do tohto TV prijímača nejaký „signál“, hoci na záver o potrebe uzavretia licenčnej zmluvy s „niekým“ to zrejme postačuje, ak sa dá predpokladať, že signálom sa šíria chránené diela - predmety ochrany. Ak hotel licenčnú zmluvu uzavrie s oprávneným subjektom, môže verejný prenos legálne vykonávať, ale aj nemusí, keď signál prestane poskytovať napríklad z dôvodu, že v TV prijímačoch nainštaloval aplikáciu Netflix, na ktorej si hosť prostredníctvom svojho účtu legálne prezerá filmovú tvorbu podľa svojho uváženia bez toho, aby sme vôbec mohli uvažovať o verejnom prenose. Licenciou si hotel „kúpil“ možnosť. Ak ale licenčnú zmluvu z rôznych dôvodov neuzavrel, na splnenie predpokladov bezdôvodného obohatenia nestačí existencia TV prijímača a neidentifikovateľného signálu, ktorým sa (ne)šíri nejaká programová štruktúra. Nestačí teda tvrdiť a preukázať, že bol vykonávaný verejný prenos (žalobcom nebolo preukázané ani len to, či vôbec dochádzalo k verejnému prenosu ako takému s odkazom na rozhodnutie ESD vo veci SGAE v. Rafael Hoteles SA), ale treba preukázať, že bol vykonávaný verejný prenos práve tých predmetov ochrany zaradených do programovej štruktúry, ku ktorým nepochybne (na základe dohody a v rozsahu dohodnutom s nositeľom práv) vykonáva správu práve žalobca.

6. Po vykonanom dokazovaní okresný súd dospel k záveru, že žalobca svoje tvrdenia o verejnom prenose diel žalovaným nepreukázal. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal len z informácií uverejnených na webovej stránke žalovaného, že žalovaný prevádzkuje v ubytovacom zariadení 33 izieb, ktoré majú aj technické zariadenie (TV prijímač), prostredníctvom ktorého je možný verejný prenos. Vyslovil záver, že pre určenie výšky bezdôvodného obohatenia podstatná a rozhodujúca je, či všetky TV prijímače sú funkčné alebo či všetkými TV prijímačmi aj skutočne došlo k verejnému prenosu diel, na rozdiel od tvrdenia žalobcu. Považoval za podstatné, či či je žalovaný poskytuje ubytovacie služby vo všetkých 33 izbách alebo nie. Nemožno takisto priznať právnu ochranu stavu, kedy skutočne nedochádza k verejnému prenosu (nepoužívanie prijímača, nefunkčnosť prijímača), len pre fyzickú prítomnosť zariadenia na izbe a na tomto základe získať odmenu za „porušenie“ niečoho, k čomu ani nemohlo dôjsť. Nehovoriac o tom, že je podstatné aj to, aké (ktoré) diela a v akom čase boli predmetom verejného prenosu žalovaným, pretože nie každé dielo autora je používané nepretržite. Iný záver nevyplýva ani z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2186/14, pretože aj zo záverov tohto rozhodnutia vyplýva, že je potrebné preukázať aj to, že dochádzalo alebo aspoň s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou dochádzalo k produkcii diel autorov zastupovaných danou organizáciou kolektívnej správy. Žalobca však preukázal len to, že žalovaný v ubytovacom zariadení má 33 izieb a podľa informácií z webovej stránky má byť každá izba vybavená TV prijímačom. Či tieto informácie sú aj pravdivé, už nepreukázal. Žalovaný nepoprel, že prevádzkuje 33 izieb, avšak poprel, že by dochádzalo k verejnému prenosu diel autorov v rozsahu uvádzanom žalobcom. Bolo preto povinnosťou žalobcu svoje tvrdenie aj preukázať. Konštatoval, že na území Slovenskej republiky popri sebe existuje terestriálne vysielanie (vysielanie cez anténu, voľné vysielanie) a digitálne vysielanie (káblové vysielanie alebo satelitné vysielanie), s čím súvisí skutočnosť, že nie všetky televízie vysielajú

obidvoma spôsobmi. S týmto súvisí aj to, ktoré diela skutočne žalovaný vysielal a na úkor ktorých konkrétnych autorov sa žalovaný mal obohatiť.

7. Podľa záveru okresného súdu žalobca, ak chcel byť úspešný, bol povinný preukázať, že žalovaný vykonával verejný prenos diel všetkých autorov prostredníctvom všetkých technických zariadení (TV prijímačov), ktoré by mal mať v 33 izbách. Zároveň však vyvodil záver, že žalovaný nemal uzavretú licenčnú zmluvu so žalobcom, a teda porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu z ochrany autorského práva, avšak táto samotná skutočnosť nepostačuje na to, aby si žalobca mohol uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bez toho, aby ho aj preukázal čo do dôvodu a výšky. Podľa názoru súdu na preukázanie dôvodnosti nároku nepostačuje informácia z webovej stránky na internete, ale je potrebné, aby žalobca (podobne ako to robia aj SLOVGRAM či SOZA) vykonal aj kontrolu v zariadeniach a zistil skutočný stav, t. j. či vôbec žalovaný disponuje technickými zariadeniami, koľkými technickými zariadeniami je vykonávaný verejný prenos diel autorov a ktoré konkrétne diela autorov sú predmetom verejného prenosu, pretože nemusí vždy ísť o stav, že dochádza k porušovaniu práv absolútne všetkých autorov. Nie je vylúčené, že na webovej stránke sú neaktuálne alebo nepravdivé informácie a bez ďalšieho nemožno takúto domnienku považovať za fakt, bez potreby overenia jeho pravdivosti a relevantnosti. Súd nepoprel právo autora udeľovať súhlas na použitie jeho diela a nepopiera ani jeho právo na odmenu za použitie diela, avšak žalobca nemôže v jeho mene úspešne uplatňovať nárok vyplývajúci zo zákona bez toho, aby preukázal, že práve dielo konkrétneho autora bolo použité a že ho použil žalovaný. Podľa názoru súdu by mal žalobca preukázať, či má súhlas od autorov (ktorých zastupuje a v mene ktorých uplatňuje touto žalobou nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia), aby práve žalobca uzatváral licenčné zmluvy so sekundárnymi používateľmi diel autorov. Súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, na úkor ktorých konkrétnych autorov sa žalovaný bezdôvodne obohatil a či sa obohatil práve na úkor autorov, ktorých žalobca zastupuje a v mene ktorých koná. Nepreukázal, že žalovaný skutočne prostredníctvom všetkých 33 technických zariadení vykonával verejný prenos diel autorov, ku ktorým majetkovým právam vykonáva správu žalobca. Na preukázanie týchto skutočností pri tom nie je potrebné, aby žaloba mala tisícky strán a bolo k nej pripojených množstvo dôkazov, avšak všeobecné tvrdenia bez preukázania konkrétnych súvislostí týkajúcich sa konkrétneho porušovateľa práv, a teda konkrétnej osoby, ktorá sa má na úkor autorov bezdôvodne obohacovať, nie sú dostatočným preukázaním nároku. Štatistika vysielania nepreukazuje, či žalovaný vykonával verejný prenos k tým (všetkým) dielam, ktoré žalobca uplatnil žalobou. Takisto to nepreukazuje náhodný počet už uzavretých zmlúv s autormi, pretože nie je preukázané, že žalovaný používal ich diela. Bez nepochybného preukázania toho, že žalovaný skutočne použil akékoľvek dielo autora, ktorého zastupuje žalobca, a bez preukázania toho, do majetkových práv ktorých autorov mal žalovaný neoprávnene zasiahnuť, nemožno žalobe žalobcu vyhovieť. Na základe týchto záverov sa ďalej výškou uplatneného nároku nezaoberal.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Ako odvolací dôvod uviedol ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. f) a písm. h) CSP.

9. V dôvodoch odvolania uviedol, že žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia podal podľa § 63 ods. 2 písm. d) zákona č. 185/2015 Z. z. (ďalej len AZ). Namietal, že v bode 9 odôvodnenia rozsudku popis vyjadrenia žalobcu nezodpovedá skutočnému vyjadreniu žalobcu na pojednávaní, ktoré v odôvodnení súd skrátil a uviedol iba vytrhnuté a upravené časti jednotlivých viet. Žalobca priamo na pojednávaní navrhol, aby súd vykonal dokazovanie dopytom na príslušný úrad za účelom zistenia, či žalovaný uhrádzal poplatok za ubytovanie a v akom rozsahu. Súd tento návrh na dokazovanie zamietol ako neskoro uplatnený a z dôvodu, že ho považoval za neúčelný a neefektívny. Žalobca vykonanie tohto dôkazu navrhol z dôvodu, že žalovaný po prvýkrát na pojednávaní uviedol, že to, že žalovaný prevádzkoval hotel v roku 2016, ešte neznamená, že by ubytoval v priebehu roka čo i len jedného klienta. Ako predbežné právne posúdenie veci súd uviedol, že právna zástupkyňa pozná názor súdu z iného konania a že súd nezmenil na vec názor. Po prednese strán sporu súd vydal uznesenie o ukončení dokazovania a vyhlásil rozsudok. Žalobca preto namietal porušenie ustanovenia § 182 CSP, keď súd odignoroval povinnosti vyplývajúce mu z tohto ustanovenia, čím uprel žalobcovi právo na súdnu ochranu podľa čoho § 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože povinnosťou súdu bolo vyzvať strany a zástupcov na prednesenie záverečnej reči. Preto žalobca je toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo je dôvodom na podanie odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

10. Vo vzťahu k uplatnenej výške bezdôvodného obohatenia uviedol, že vychádzal z § 458a a § 442a ods. 2 OZ, kedy si uplatnil nárok vo výške odmeny, ktorá by za získanie takej licencie bola zvyčajná v čase neoprávneného zásahu do tohto práva. Zvyčajnú výšku licenčnej odmeny žalobca preukázal predložením 300 rozšírených hromadných licenčných zmlúv, kedy preukázal, že zvyčajná licenčná odmena bola vždy stanovená podľa Sadzobníka žalobcu platného od 1. 1. 2015. Spolu so žalobou predložil Príkaznú zmluvu, ktorú žalovaný uzatvoril so Zväzom hotelov reštaurácií SR v roku 2015. V zmysle tejto zmluvy žalovaný splnomocnil Zväz hotelov a reštaurácií SR usporiadať jeho povinnosti vyplývajúce z použitia diel v súvislosti s verejným prenosom. Táto zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú a platí doteraz. Žalobca zároveň poukázal na prílohu číslo 1 k tejto zmluve, v ktorej sa uvádza počet zvukovo obrazových zariadení, prostredníctvom ktorých realizuje žalovaný verejný prenos. K Príkaznej zmluve sa súd nevyjadril žiadnym spôsobom, ani neuviedol, z akých dôvodov na tento dôkaz neprihliadal. Verejné deklarovanie zvukovo obrazových zariadení v ubytovacom zariadení žalovaného vykonané samotným žalovaným na jeho webovej stránke znamená to, čo sa pod tým obvykle vykladá, teda, že na izbách ubytovacieho zariadenia sú umiestnené zariadenia vybavené signálom tak, aby tieto mohli ubytovaní hostia používať na účely, na ktoré sú určené, teda na sledovanie televíznych programov. Zdôraznil, že takéto verejné vyhlásenie žalovaného je prednostne adresované klientom hotelového zariadenia, teda spotrebiteľom a nepravdivosť vyhlásenia by znamenala porušenie § 6 vyhlášky č. 277/2008 Z. z.. Z toho vyplýva, že verejné vyhlásenia žalovaného sú pre neho voči klientom ubytovacieho zariadenia aj právne záväzné a žalovaný mal povinnosť poskytnúť všetkým klientom svojho zariadenia izby s televízorom, ktorý bol aj riadne vybavený signálom a spôsobilý na také použitie, na ktorý je určený. Tvrdenie súdu (nie žalovaného), že vyhlásenia žalovaného na jeho webovej stránke majú len informatívnu povahu a nemusia zodpovedať skutočnosti, v zmysle uvedenej argumentácie neobstojí. Navyše, žalovaný v konaní netvrdil, že na svojej webovej stránke uvádza nepravdivé informácie. V zmysle § 151 ods. 1 CSP žalovaný nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu ohľadom Príkaznej zmluvy. Preto podľa názoru žalobcu žalovaný v konaní účinne nepoprel skutkové tvrdenie žalobcu, a to, že v ubytovacom zariadení Hotel Zlatý Býk prevádzkovanom žalovaným v roku 2016, boli všetky ubytovacie jednotky vybavené zvukovo obrazovým zariadením, t.j. televízorom. Je to súd, ktorý z vlastnej iniciatívy, arbitrárnym a neprípustným spôsobom zmenil uvedenú nespornú skutočnosť za spornú a na základe toho dospel k záverom uvedeným v bodoch 17 až 31 odôvodnenia.

11. Žalobca v zmysle uvedeného vyslovil záver, že súd prvej inštancie týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo je dôvodom na podanie odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP a súd zároveň dospel k nesprávnym skutkovým záverom, čo je dôvodom na odvolanie podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP.

12. K záveru súdu, že je potrebné, aby žalobca vykonal kontrolu v ubytovacom zariadení, zistil skutkový stav a tak preukázal svoj nárok, uviedol, že nemá oporu v AZ, ani inom právnom predpise. Je to používateľ, ktorý je povinný získavať predchádzajúci súhlas nositeľov práv pred použitím predmetov ochrany (§ 19 ods. 2 AZ), je to používateľ, ktorý má zákonnú povinnosť poskytovať organizácii kolektívnej správy pravdivé a úplné informácie o použití predmetov ochrany (§ 165 ods. 6 AZ). Organizácie kolektívnej správy nemajú povinnosť vyhľadávať potencionálnych používateľov predmetov ochrany, nemajú povinnosť ich chodiť kontrolovať a tiež nemajú používatelia povinnosť umožniť organizáciám kolektívnej správy vstup do izieb ubytovacích zariadení aj s ohľadom na súkromnú povahu týchto izieb. V kontexte súdom ponímaného potrebného dokazovania akákoľvek kontrola zo strany žalobcu by nemohla byť dostatočná. Žalobca nevie zabezpečiť vykonávanie kontroly 365 dní v roku, a to 24 hodín tak, aby bol prítomný vo všetkých izbách, v ktorých sú ubytovaní hostia a aby preukázal, k verejnému prenosu ktorých diel reálne zo strany prevádzkovateľa ubytovacieho zariadenia došlo.

13. K prezentovanému právnomu posúdeniu súdom, podľa ktorého žalobca mal v konaní preukázať, na úkor ktorých konkrétnych autorov sa žalovaný obohatil a verejným prenosom ktorých diel sa tak stalo, uviedol, že z právnej úpravy AZ vyplýva, že organizácia kolektívnej správy vykonáva kolektívnu správu majetkových práv za nositeľov práv, ktorých zastupuje na zmluvnom základe podľa § 144 AZ písomne v dohodnutom rozsahu predmetov ochrany, kedy nositeľ práv je oprávnený vylúčiť kolektívnu správu majetkových práv k niektorým alebo všetkým predmetom ochrany s tým, že pokiaľ tak nositeľ práv neurobí, má sa za to, že k vylúčeniu kolektívnej správy práv nedošlo a nositeľ práv je zastupovaný organizáciou kolektívnej správy. Žalobca založil do spisu zoznam nositeľov práv zastúpený na zmluvnom základe. Poukázal na platnú právnu úpravu, v zmysle ktorej nedošlo k písomnému vylúčeniu kolektívnej správy majetkových práv ani zo strany nositeľov práv zastupovaných na zmluvnom základe, ani zo strany nositeľov práv nezastupovaných na zmluvnom základe, žalobca má taktiež zákonnú povinnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia aj keď nositelia práv sami neuplatňujú voči žalovanému

nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia, žalobca má za to, že je hospodárne domáhať sa voči žalovanému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, žalobca je oprávnený a povinný domáhať sa tohto nároku.

14. Požiadavka súdu na predloženie zoznamov desiatok tisícov nositeľov práv a zmlúv, zoznamov státisícov predmetov ochrany je v rozpore s princípom kolektívnej správy a v kontexte platnej právnej úpravy je nelegitímna. V tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu ČR II. ÚS 2186/14 bod 32, v zmysle ktorého ústavný súd uviedol, že by bolo proti zmyslu a účelu kontroly vykonávanej kolektívnym správcom, pokiaľ by takto mal určiť konkrétne diela, ktoré boli užívateľom sprístupnené verejnosti, nakoľko tento postup by v mnohých prípadoch nebol s ohľadom na značné množstvo zastupovaných nositeľov práv, zrejme ani možný. Pri každom televíznom vysielaní dochádza k vysielaniu a audiovizuálnych diel, v ktorých sú prvotným, nevyhnutým a podstatným základom tvorivé zložky zastupované žalobcom, t. j. diela literárne, dramatické, hudobno-dramatické atď. Napriek tejto notoriete žalobca založil do spisu zoznam audiovizuálnych diel, ktoré boli použité v roku 2016 vo vysielaniach aspoň základných slovenských televíznych staníc a tiež prehľad diel, ktoré boli v jednotlivých audiovizuálnych dielach použité s uvedením príslušného autora a nositeľa práv. Z toho vyplýva záver, že súd dospel k nesprávnym skutkovým záverom.

15. K argumentácii súdu v bode 18 odôvodnenia ohľadom obsadenosti ubytovacieho zariadenia vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia namieta súdom skresľovanú interpretáciu vyjadrení žalobcu. V podaniach uvádzal, čo je licencia, teda, že licencia je právo používať predmety ochrany a nie povinnosť používať predmety ochrany a z tohto pohľadu je tak irelevantné, či a v akej miere je využívaná. Okresný súd uvádza, že verejným prenosom je poskytovanie signálu prostredníctvom prijímačov iba klientom, ktorí sú ubytovaní v izbách ubytovacieho zariadenia a že nemožno priznať ochranu stavu, kedy skutočne ani nedochádza k verejnému prenosu. vo vzťahu k tomuto argumentu žalobca opätovne uviedol, že licencia vo svojej podstate znamená udelenie práva na používanie predmetov ochrany za licenčnú odmenu. Licenčnou zmluvou vo všeobecnosti udeľuje autor používateľovi právo používať jeho dielo. Žalobca ako organizácia kolektívnej správy udeľuje rozšírenou hromadnou licenčnou zmluvou používateľom licenciu do budúcnosti používať predmety ochrany, ktoré kolektívne spravuje. V prípade verejného prenosu technickými prostriedkami ani vopred nie je známy presný rozsah a obsah vysielania, teda rozsah a identifikácia diel, ktoré budú predmetom vysielania, navyše, počet kolektívne spravovaných predmetov ochrany sa v priebehu licencovaného obdobia môžu meniť. Bez ohľadu na to, aké predmety ochrany budú použité počas licencovaného obdobia, používateľ je v zmysle hromadnej licenčnej zmluvy a rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy oprávnený používať všetky predmety ochrany kolektívne spravované danou oprávnenou organizáciou kolektívnej správy. Licenčná odmena sa preto stanovuje paušálnou sumou, kedy iný spôsob určenia výšky licenčnej odmeny ani objektívne nie je možný s ohľadom na povahu a rozsah používania predmetov ochrany a rozsah nositeľov práv. Takýto postup je celosvetovo používaný.

16. V akom rozsahu používajte nakoniec po získaní licencie reálne využíva udelené mu právo používať predmety ochrany na dohodnutý účel, t. j. v danom prípade v akom rozsahu používateľ prijímal a sprostredkoval verejný prenos technickými zariadeniami, je pre splnenie povinnosti žalovaného mať pred začatím poskytovania verejného prenosu uzatvorenú licenčnú zmluvu, nepodstatné a je na používateľovi, do akej miery toto právo využíva. Je to obdoba ako licencia napr. na počítačový program, kedy používateľ za licenčnú odmenu získava súhlas používať dielo - počítačový program a s týmto dielom môže dohodnutým spôsobom nakladať a nie je relevantné, či a v akom rozsahu licenciu využíva. Podstatou licencie je právo používať predmety ochrany a nie povinnosť používať predmety ochrany. Licenčná odmena je odmena za získanie práva používať predmety ochrany a nie za reálne používanie predmetov ochrany. V zmysle § 69 ods. 6 AZ ak nadobúdateľ licenciu nevyužije vôbec alebo licenciu nevyužije sčasti, nemá právo na vrátenie dohodnutej odmeny alebo jej časti, ak nie je dohodnuté inak.

17. Žalobca opätovne zdôraznil, že AZ prísne rozlišuje medzi autorským právom a právami súvisiacimi s autorským právom. AZ zároveň rozlišuje nároky na odmenu autorov a na tzv. primeranú odmenu, t. j. odmenu nositeľov práv súvisiacich s autorským právom. Zatiaľ čo autori predom udeľujú súhlas na použitie ich diel licenčnou zmluvou (§ 365 ods. 1 písm a) - c) AZ), a to za licenčnú odmenu, tak nositelia práv súvisiacich s autorským právom uzatvárajú zmluvu o primeranej odmene (§ 365 ods. 1 písm. d) AZ) a vzniká im nárok na tzv. primeranú odmenu, teda na odmenu za skutočné použitie predmetov ochrany bez toho, aby udeľovali licenciu. Licenčná odmena sa týka nositeľov práv zastúpených SOZA a žalobcom, nakoľko títo zastupujú autorov, preto títo nezohľadňujú obsadenosť ubytovacieho zariadenia, čo žalovaný pri SOZA akceptoval, ale pri žalobcovi namieta. Primeranú odmenu uplatňuje za nositeľov práv SLOVGRAM a OZIS a túto vzhľadom na charakter práv, ktoré spravujú, zohľadňujú vyťaženosť, t. j. obsadenosť ubytovacieho zariadenia.

18. Pokiaľ teda zvyčajnou odmenou bola odmena stanovená paušálnou sumou, tak aj výška bezdôvodného obohatenia sa má takto zisťovať a je irelevantné preukazovať skutočné použitie všetkých konkrétnych predmetov ochrany. Relevantné je iba preukázať, či bola povinnosť zo strany žalovaného mať uzatvorenú rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu, že žalobca nie preukázal, a relevantné je tiež preukázať, aká bola zvýšená licenčná odmena, teda odmena, za akú by žalovaný dostal predchádzajúci súhlas nositeľov práv na použitie predmetov ochrany, a to bez ohľadu na to, ktoré všetky konkrétne diela a ak ich všetkých konkrétnych nositeľov by použil. Sú svojimi závermi poprel podstatu licencie, vyslovil názor v priamom rozpore s § 69 ods. 6 AZ s poukazom na preukázanú zvýšenú licenčnú odmenu aj v rozpore s § 458a a § 442a ods. 2 OZ.

19. Pokiaľ súd argumentoval chcel súd prvej inštancie uviesť. K odôvodneniu v bode 21 žalobca poukázal na právny režim rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy, v zmysle ktorej vykonáva žalobca kolektívnu správu majetkových práv všetkých nositeľov práv, pokiaľ títo výslovne nevylúčili kolektívnu správu práv. K domnienke podľa § 81 ods. 6 zákona č. 618/2003 Z. z. uvádzanej súdom podotkol, že ide o verejné vykonanie diela pri kultúrnom podujatí, čo je úplne iný spôsob používania predmetov ochrany ako je predmet tohto konania. Citované ustanovenie nemá relevanciu na prejednávanú vec.

20. K odôvodneniu rozsudku v bode 26 žalobca uviedol že je jedinou organizáciou kolektívnej správy, ktorá v SR vykonáva kolektívnu správu majetkových práv autorov a iných nositeľov práv k literárnym, dramatickým, hudobno-dramatickým, choreografickým atd. dielam. Súd dospel k záveru s odkazom na § 86 ods. 1 AZ, že nie samotní autori audiovizuálneho diela, a výrobcovia originálu audiovizuálneho diela vykonávajú majetkové práva autorov. Je však nesporné, že podľa § 86 AZ môžu výrobcovia originálu audiovizuálneho diela vytvoreného až po 1. 1. 2016 vykonávať majetkové práva autorov k audiovizuálnemu dielu a audiovizuálne použitému dielu, avšak len sa podmienky, ak od autorov získali písomný súhlas na vytvorenie diela alebo použitie audiovizuálne použitého diela a dohodli sa s nimi na odmene za vytvorenie diela alebo použitie audiovizuálneho diela alebo spôsobe jej určenia, a to osobitne za každý jednotlivé použitie audiovizuálneho diela. Uvedený výkon majetkových práv výrobcom originálu audiovizuálneho diela teda nie je právom pôvodným a automatickým, ako to vykladá súd. Aby došlo k vylúčeniu kolektívnej správy majetkových práv jednotlivých autorov audiovizuálneho diela rozšírenou hromadnou licenčnou zmluvou, ako to tvrdí súd, museli by dotknutí autori vylúčiť kolektívnu správu práv, čo sa nestalo.

21. K argumentácii súdu v bode 27 odôvodnenia uviedol, že názor súdu je nepochopením problematiky. Žalobca vykonáva kolektívnu správu všetkých majetkových práv za všetkých nositeľov práv a udeľuje v ich mene súhlasy na používanie diel všetkými spôsobmi, pokiaľ jednotliví nositelia práv nevylúčili kolektívnu správu. V prípade audiovizuálneho diela je vysilenie diela jedným zo spôsobov použitia diela, ďalším spôsobom použitia diela je káblová retransmisia, verejný prenos technickými prostriedkami je ďalším samostatným spôsobom použitia diela. Žalobca preto uzatvára samostatné licenčné zmluvy s vysielateľmi, s káblovými operátormi a aj s používateľmi - prevádzkovateľmi ubytovacích zariadení a teda na každé takéto použitie udeľuje osobitné súhlasy.

22. Na záver žalobca poukázal na ustanovenie § 265 ods. 1 CSP, ktoré upravuje možnosť rozhodnúť bez nariadenia pojednávania platobným rozkazom. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že podľa súdu prvej inštancie mal ani nie pochybnosti, ale istotu, že žalobca nepreukázal existenciu verejného prenosu, ani nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a jeho výšku. Napriek tomu vydal vo veci platobný rozkaz, pričom takto isto postupoval súd rozhodujúci rovnakou sudkyňou aj v iných skutkovo a právne obdobných veciach. Rozhodujúca sudkyňa zjavne nemala pochybnosti o tom, že žalobca preukázal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia čo do dôvodu a výšky. V tejto súvislosti poukázal na to, že všeobecné súdy v skutkovo a právne obdobných konaniach mali za nepochybné, že žalobca preukázal svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom poukázal na množstvo rozhodnutí okresných súdov Slovenskej republiky, ako aj na rozsudky odvolacích súdov, okrem iného aj Krajského súdu v Banskej Bystrici. Poukázal aj na to, že v skutkovo a právne obdobnej veci vedenej medzi tými istými stranami sporu, ako je tomu v tomto konaní, kedy predmetom konania bolo vydanie bezdôvodného obohatenia za rok 2015, bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C 79/2016 - 208, kedy súd žalobcovi vyhovel v plnom rozsahu a tento rozsudok potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, rozsudkom sp. zn. 16 Co 56/2018. V závere konštatoval, že rozhodujúca sudkyňa je jedinou sudkyňou v Slovenskej republike, ktorá je toho názoru, že žalobca nepreukázal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca má preto názor, že súd závažným spôsobom znemožnil uskutočňovať žalobcovi patriace mu procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

24. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 2 CSP).

25. Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonával navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

26. V odvolaní žalobca predovšetkým namieta porušenie ustanovenia § 182 CSP, keď mu nebola po ukončení vykonania dokazovania daná možnosť záverečné reči. Z obsahu spisu vyplýva, že súd o pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 17. 10. 2018, vyhotovil úradný záznam o pojednávaní, z ktorého vyplýva, že súd zaznamenal doručenie CD nosiča ako aj predloženie jedného listinného dôkazu, následne bolo vyhlásené uznesenie, ktorým súd vyhlásil dokazovanie za skončené, po prerušení pojednávania súd vyhlásil rozsudok.

27. Podľa § 99 ods. 1 CSP ak to súd považuje za vhodné a účelné, spisuje sa o procesných úkonoch aj zápisnica. V zápisnici sa najmä označí prejednávacia vec, uvedú sa prítomní, opíše sa priebeh procesného úkonu a uvedie sa podstatný obsah prednesov a výroky rozhodnutia.

28. Nová právna úprava vychádza zo zásady preferencie zaznamenávania procesných úkonov súdu technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku a len subsidiárne je ponechaná možnosť vyhotovenia klasickej písomnej zápisnice. Vyhotovenie klasickej zápisnice o procesnom úkone, teda aj zápisnice o pojednávaní závisí od úvahy súdu, pričom súd zhodnotí kritérium procesnej ekonomie, vhodnosti a účelnosti. CSP nepozná „Úradný záznam o pojednávaní“, ktorý okresný súd vyhotovil. V zmysle § 99 ods. 2 CSP podrobnosti k vyhotoveniu zápisnice ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo spravodlivosti. Týmto predpisom je vyhláška č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy. Ustanovenie § 52 tejto vyhlášky obsahuje podrobnú právnu úpravu v prípade, ak súd sa rozhodne túto zápisnicu vyhotoviť. Podľa § 175 ods. 1 CSP priebeh pojednávania sa zaznamenáva podľa § 98 a 99. V zmysle § 98 ods. 1 CSP o procesných úkonoch, pri ktorých súd koná so stranou alebo vykonáva dokazovanie, sa vyhotovuje záznam technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý sa po skončení pojednávania pripojí k súdному spisu alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je záznam uložený. Podľa ods. 2, druhej vety citovaného ustanovenia podrobnosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo spravodlivosti, týmto predpisom je vyhláška č. 543/2005 Z. z.. Citovaná vyhláška v § 56 upravuje zaznamenávanie priebehu súdneho pojednávania a iných procesných úkonov súdu pomocou technických prostriedkov. Z obsahu spisu, ako aj z ESS (elektronického súdneho spisu) vyplýva, že súd sa rozhodol zápisnicu o pojednávaní nevykonávať, preto priebeh pojednávania vyplýva zo záznamu priebehu súdneho pojednávania. Z hľadiska prehľadnosti, súd vyhotovil úradný záznam o pojednávaní, aby bolo možné vôbec zo spisu zistiť, že pojednávanie sa uskutočnilo. Odvolací súd uvádza, že nejde o zápisnicu o pojednávaní v zmysle vyššie uvedených právnych predpisov.

29. Odvolací súd si vypočul záznam o pojednávaní, z ktorého zistil, že súd po tom, čo vyhlásil dokazovanie za skončené, pristúpil k vyhláseniu rozsudku. V zmysle § 182 CSP ak súd pojednávanie neodročí, pred jeho skončením vyzve strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Ak po vyjadrení strán súd nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené. V prípade, ak súd neodročuje pojednávanie, pred jeho skončením je povinný vyzvať strany na zhrnutie návrhov a vyjadrení k dokazovaniu, ako aj k právnej stránke veci. Súd môže po vyjadrení strán považovať za potrebné vykonanie ďalších dôkazov a za týmto účelom pojednávanie odročí. Ak by súd vykonanie ďalších dôkazov nepovažoval za potrebné, je povinný vyhlásiť dokazovanie za skončené. Teda priestor, kedy súd umožní stranám sporu predniesť záverečné reči, je pred tým, ako vyhlási dokazovanie za skončené. Zo záznamu pojednávania vyplýva, že súd predtým, ako vyhlásil dokazovanie za skončené, nepostupoval v súlade s ustanovením § 182 CSP a strany nevyzval na záverečné reči. Tento postup nie je možné zhojiť ani tým, že strany sporu mali možnosť sa počas konania k veci vyjadrovať a prednášať svoje tvrdenia.

30. „Upretie, resp. odňatie práva sporovej strany predniesť pred skončením dokazovania záverečnú reč predstavuje zásadný zásah do jej základného práva na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy SR, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a do princípu rovnosti strán v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP. V praxi zrejme nebude často dochádzať k procesným situáciám, keď súd nelegitímne znemožnil strane prednesenie záverečnej reči podľa § 182 CSP. Pokiaľ k takémuto excesnému postupu dôjde v rozpore so zákonom, zakladá táto vada odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b)

CSP“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkonová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 677 s.). Postupom okresného súdu došlo k porušeniu procesných práv strán sporu, námietka žalobcu je v celom rozsahu dôvodná, preto odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že súd prvej inštancie podľa § 219 ods. 1 CSP rozsudok súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Pritom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti exekúcie. Citované ustanovenie ukladá súdu po vyhlásení rozsudku tento odôvodniť, právna úprava nič bližšie nehovorí v akom rozsahu, avšak vzhľadom na koncepciu CSP ako aj historickú spojitosť sa predpokladá, že logicky priestorom pre zodpovedanie odpovedí na všetky argumenty je písomne vyhotovený rozsudok, preto už z logiky veci možno prijať záver, že po vyhlásení rozsudku tento bude odôvodnený v podstatne stručnejšom rozsahu. Neexistuje žiaden rozumný dôvod pre to, aby odôvodnenie bolo vyčerpávajúce, pretože inak by nebolo ani potrebné vyhotovovať písomné vyhotovenie rozsudku. Odôvodnenie napadnutého rozsudku však nespĺňa ani atribút vyššie uvedený, pretože zo záznamu pojednávania (38 minúta) vyplýva, že súd pristúpil k odôvodneniu rozhodnutia s tým, že bude stručné, pričom bolo konštatované „... vy už môj názor poznáte, ja som názor nezmenila“. Následne bolo konštatované, že nárok nebol preukázaný. Aj keď odôvodnenie nemusí byť úplne vyčerpávajúce, malo by obsahovať aspoň stručné zhrnutie argumentov súdu vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu ako aj obrane žalovaného, stručné načrtnutie zisteného skutkového stavu a následné uvedenie právne normy, ktorá bola relevantná pre rozhodnutie vo veci a jej stručný výklad.

32. Pokiaľ ide o závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k uplatnenému nároku, odvolací súd konštatuje, že tieto nie sú právne udržateľné, sú neakceptovateľné a v rozpore so zmyslom a účelom Autorského zákona, keď výklad jednotlivých ustanovení tohto zákona súdom je taký, že ukladá žalobcovi splnenie povinností, ktoré nie sú splniteľné, navyac, zákon a ani takéto podmienky žalobcovi neukladá. Argumentácia žalobcu uvedená v odvolaní je založená na správnom výklade relevantných ustanovení Autorského zákona. Predovšetkým treba uviesť, že z hľadiska zistenia skutkového stavu a súdom kladených požiadaviek na žalobcu nie je možné preukazovať také skutočnosti, ktoré nie sú preukázateľné. Zákon nepredpokladá, že by žalobca bol povinný preukazovať to, v akom rozsahu sú tie ktoré televízne prijímače na izbách ubytovacieho zariadenia používané a kedy, aké diela sú sledované, pretože v takom prípade výkladom ad absurdum by bolo potrebné dospieť k záveru, že žalobca by musel osobne sledovať každý televízny prijímač na každej izbe 365 dní v roku a 24 hodín denne, aby bolo možné zistiť, či a kedy hosť televízny prijímač zapol, čo pozeral a kedy. Odvolací súd si dosť dobre nevie predstaviť, akoby malo dôjsť k preukázaniu takého postupu, keď hosť napr. prepína programy v krátkom časovom slede. Aj keby žalobca vykonal kontroly ohľadom užívania televíznych prijímačov v ubytovacom zariadení žalovaného, nemohol by splniť požiadavku, ktorú určil súd, ako je vyššie konštatované.

33. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné považovať za nesprávne, keď odvolací súd sa stotožňuje s hodnotením rozhodnutia okresného súdu žalobcom, že právne názory vyslovené okresným súdom sú následkom buď neznalosti autorskoprávnej úpravy alebo jej extrémne nesprávnym výkladom.

34. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na ustanovenie § 58 ods. 1 písm. i) a § 63 ods. 2 písm. d) Autorského zákona. Pri uplatnení si výšky nároku žalobca vychádzal z § 458a a § 442a ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to tak, že pri určení výšky zvyčajnej odmeny v prípade žalovaného vychádzal zo sadzobníka žalobcu a z počtu technických zariadení - 22 televíznych prijímačov, podľa údajov samotného žalovaného zverejneného na jeho internetovej stránke.

35. Odvolací súd uvádza, že zotráva na svojich názoroch, vyslovených v iných obdobných rozhodnutiach, tento svoj názor nemení, teda to platí aj vo vzťahu k rozhodovaniu v tejto veci. Žalobca ako organizácia kolektívnej správy v zmysle § 141 ods. 1, 2 Autorského zákona vykonáva za nositeľa práv správu práv, ktorou sa rozumie správa výkonu majetkových práv k dielu, umeleckému výkonu, zvukovému záznamu, audiovizuálnemu záznamu, vysielaniu a databáze podľa § 131 (teda k predmetu ochrany). Ustanovenie charakterizuje správu práv ako výkon majetkových práv nositeľa práv k predmetu ochrany, ktorú pre tohto nositeľa práv zabezpečuje iný subjekt, a to organizácia kolektívnej správy alebo nezávislý subjekt správy. Žalobca tak vykonáva kolektívnu správu aj na použitie majetkových práv zastúpených autorov prostredníctvom ďalšieho verejného prenosu vysielania, pričom ide predovšetkým o použitie diel prostredníctvom zvukovoobrazových alebo zvukových zariadení, ktoré sú umiestnené v izbách a iných priestoroch ubytovacích zariadení, pokiaľ takýto používateľ (žalovaný) neuzavrel licenčnú zmluvu alebo hromadnú licenčnú zmluvu, ktorou je udelený súhlas na použitie

predmetov ochrany, ku ktorým organizácia kolektívnej správy spravuje práva podľa Autorského zákona. Takáto organizácia kolektívnej správy je aktívne legitimovaná na domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 58 ods. 1 písm. i) Autorského zákona. Medzi základné znaky organizácie kolektívnej správy patrí predovšetkým kolektívny charakter správy práv, to znamená správu výkonu majetkových práv väčšieho počtu nositeľov práv v záujme spoločného prospechu týchto nositeľov práv. Kolektívna správa práv je zároveň jediný a hlavný účel činnosti organizácie kolektívnej správy. Výkon kolektívnej správy je službou poskytovanou podľa Autorského zákona. Organizácia kolektívnej správy zastupuje viacerých nositeľov práv vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a na účet nositeľov práv tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 144 ods. 3 Autorského zákona. Definícia organizácie kolektívnej správy predstavuje transpozíciu smernice o kolektívnej správe práv. Medzi základné znaky organizácie kolektívnej správy patrí predovšetkým kolektívny charakter správy práv, to znamená správa výkonu majetkových práv väčšieho počtu nositeľov práv, v záujme spoločného prospechu týchto nositeľov práv. Kolektívna správa práv musí byť zároveň jediný alebo hlavný účel činnosti organizácie kolektívnej správy. Nie je teda vylúčené, aby organizácia kolektívnej správy vykonávala aj iné činnosti, a to aj nesúvisiace s kolektívnou správou práv, avšak ich podiel na celkovom rozsahu činností organizácie kolektívnej správy nesmie prevažovať nad výkonom kolektívnej správy práv. Ďalšia požiadavka na organizáciu kolektívnej správy súvisí s právnou formou právnickej osoby. Hoci smernica o kolektívnej správe je v otázke právnej formy organizácií kolektívnej správy neutrálna, vyžaduje, aby právnická osoba, ktorá je organizáciou kolektívnej správy, spĺňala jedno alebo obe kritériá kladené smernicou na takúto právnickú osobu, a to aby bola vo vlastníctve alebo pod kontrolou svojich členov, a aby cieľom činností vykonávaných touto právnickou osobou nebolo dosahovanie zisku. Pre organizácie kolektívnej správy so sídlom na území Slovenskej republiky zákon vyžaduje splnenie oboch kritérií kumulatívne. Vzhľadom na skutočnosť, že smernica o kolektívnej správe ponecháva členským štátom voľnosť v otázke autorizačných schém, ostáva zachované udeľovanie oprávnenia na výkon kolektívnej správy práv ministerstvom pre právnické osoby so sídlom na území Slovenskej republiky. Smernica o kolektívnej správe práv predpokladá cezhraničný výkon kolektívnej správy práv. Za organizáciu kolektívnej správy sa považujú aj právnické osoby so sídlom na území iného štátu spĺňajúce jedno alebo oboje z kritérií kladené na organizáciu kolektívnej správy v zmysle smernice o kolektívnej správe práv (organizácia je vo vlastníctve alebo pod kontrolou svojich členov, svoju činnosť vykonáva bez účelu dosiahnutia zisku) uvedené v danom ustanovení. Tak ako v predchádzajúcej právnej úprave, kolektívna správa práv napĺňa znaky tzv. nepriameho zastúpenia, to znamená, že kolektívnu správu práv vykonáva organizácia kolektívnej správy vo svojom mene, na svoju zodpovednosť a na účet nositeľov práv. Odsek 3 upravuje negatívne vymedzenie kolektívnej správy práv.

36. Podľa § 165 ods. 1 Autorského zákona organizácia kolektívnej správy je povinná v dobrej viere a za primeraných a nediskriminačných podmienok viesť s osobou, ktorá prejaví záujem o použitie predmetu ochrany, s osobou, ktorá je oprávnená na použitie predmetu ochrany bez povinnosti získať súhlas na použitie predmetu ochrany, alebo s osobou povinnou zaplatiť náhradu odmeny podľa § 36 ods. 3 (ďalej len "používateľ") rokovania o uzavretí a) licenčnej zmluvy, b) hromadnej licenčnej zmluvy, c) kolektívnej licenčnej zmluvy, d) zmluvy o primeranej odmene, na ktorú sa môžu primerane uplatniť ustanovenia šiestej hlavy druhý a tretí oddiel druhej časti tohto zákona okrem § 81 alebo e) zmluvy o náhrade odmeny. Citované ustanovenie rieši vzťahy medzi organizáciou kolektívnej správy a používateľmi predmetov ochrany, a to najmä zmluvné vzťahy medzi týmito subjektmi. Na účely tohto zákona, s výnimkou jeho piatej časti o správe práv, sa používateľom rozumie ktokoľvek, kto používa predmet ochrany, napr. aj osoba, ktorá používa predmet ochrany bez súhlasu autora v zmysle výnimky (napr. vyhotovenie rozmnoženiny pre súkromnú potrebu). Používateľom sa však na účely piatej časti tohto zákona o správe práv rozumie osoba, ktorá sama prejaví záujem o použitie predmetu ochrany a je v zmysle zákona povinná získať na takéto použitie vopred súhlas, ďalej osoba, ktorá uhradza primeranú odmenu za použitie predmetov ochrany a osoba povinná zaplatiť náhradu odmeny. V prípade iných osôb, ktoré by v zmysle danej definície používateľa na účely tejto piatej časti zákona používali predmety ochrany bez uzavretej licenčnej zmluvy s organizáciou kolektívnej správy alebo s nositeľom práv pri individuálnom vysporiadaní práv, bude dochádzať k bezdôvodnému obohateniu. Základom uvedeného ustanovenia je čl. 16 a 17 smernice o kolektívnej správe práv, teda povinnosť organizácie kolektívnej správy v dobrej viere a za primeraných a nediskriminačných podmienok viesť s používateľmi rokovania o uzavretí vymedzených zmlúv. Hromadná licenčná zmluva zahŕňa aj rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu a multiteritoriálnu hromadnú licenčnú zmluvu podľa tohto zákona. Ustanovenie upravuje tiež povinnú výmenu informácií medzi používateľom a organizáciou kolektívnej správy na účely uzatvárania zmlúv. Zavádza sa možnosť používateľov elektronicky komunikovať s organizáciou kolektívnej správy. Organizácia kolektívnej správy po prijatí žiadosti, vrátane potrebných informácií od používateľa pripraví

návrh zmluvy podľa ods. 1 v takej lehote od doručenia žiadosti, aby sa používateľovi neprímerane nebránilo používať predmety ochrany. Ak organizácia kolektívnej správy zistí, že nie je z určitých objektívnych dôvodov oprávnená uzavrieť zmluvu podľa ods. 1, musí informovať používateľa o tejto skutočnosti bez zbytočného odkladu. Objektívnymi dôvodmi môže byť napr. ak organizácii kolektívnej správy nebolo udelené oprávnenie v odbore kolektívnej správy práv, o ktorý používateľ prejaví záujem alebo organizácia kolektívnej správy spravuje práva k iným druhom diel alebo iným predmetom ochrany alebo nezastupuje tých nositeľov práv, k predmetu ochrany ktorých používateľ požiadal o uzavretie zmluvy. Určuje sa tiež povinnosť používateľa poskytnúť organizácii kolektívnej správy informácie predovšetkým o použití predmetov ochrany, teda najmä informácie o spôsobe a rozsahu použitia predmetov ochrany a o ďalších skutočnostiach potrebných na výber, rozdelenie a vyplatenie odmien nositeľom práv. Organizácia kolektívnej správy má právo na overenie a kontrolu informácií používateľa.

37. Preto pokiaľ žalovaný ako používateľ mal záujem o používanie predmetu ochrany, mal uzavrieť s organizáciou kolektívnej správy licenčnú alebo hromadnú licenčnú zmluvu. Iniciatíva by tak mala byť vždy na strane používateľa, pokiaľ používateľ má záujem o použitie predmetu ochrany. Používateľ musí najprv tento záujem prejavíť a až následne organizácia kolektívnej správy je potom povinná viesť s takouto osobou rokovania o uzavretí konkrétnej zmluvy. Používateľ môže použiť predmety ochrany odo dňa uzavretia zmluvy s organizáciou kolektívnej správy. V prípade, ak sa organizácia kolektívnej správy nedohodne na uzavretí zmluvy, alebo ak nepredloží používateľovi návrh zmluvy, môže používateľ požadovať, aby obsah takejto zmluvy vrátane odmeny a nahradenia vôle uzavrieť takúto zmluvu určil súd. V takomto prípade používateľ môže použiť predmety ochrany, ktoré mali byť predmetom zmluvy až odo dňa podania návrhu na začatie konania na súde, čo vyplýva z ustanovenia § 165 ods. 8, 9 Autorského zákona.

38. Licencia vo svojej podstate znamená udelenie práva na používanie predmetov ochrany, a to za licenčnú odmenu. Licenčnou zmluvou vo všeobecnosti udeľuje autor používateľovi právo používať jeho dielo. Žalobca ako organizácia kolektívnej správy udeľuje hromadnou licenčnou zmluvou používateľom licenciu, t. j. právo do budúcnosti používať predmety ochrany, ktoré kolektívne spravuje. V akom rozsahu používateľ nakoniec po získaní licencie reálne využíva udelené mu právo používať predmety ochrany na dohodnutý účel, t. j. v danom prípade, v akom rozsahu používateľ prijímal a sprostredkoval verejný prenos technickými zariadeniami, je pre splnenie povinnosti žalovaného mať pred začatím poskytovania verejného prenosu uzatvorenú licenčnú zmluvu nepodstatné. Je na používateľovi, do akej miery toto právo využíva. Pokiaľ žalovaný mal 33 audiovizuálnych zariadení umiestnených v izbách svojho ubytovacieho zariadenia, čo nebolo sporné, ešte pred ich používaním mal mať uzavretú licenčnú zmluvu alebo s organizáciou kolektívnej správy hromadnú licenčnú zmluvu. Následne, v akom rozsahu tieto audiovizuálne zariadenia bude využívať, je nepodstatné. Podstatou licencie je totiž právo používať predmety ochrany a nie povinnosť používať tieto predmety ochrany. Licenčná odmena je odmena za získanie práva používať predmety ochrany a nie za reálne používanie predmetov ochrany. Ak by aj nadobúdateľ licencie mal uzavretú zmluvu a platil dohodnutú odmenu, nevyužívanie licencie vôbec alebo sčasti nezakladá právo na vrátenie dohodnutej odmeny alebo jej časti, pokiaľ v zmluve by nebolo dohodnuté inak (ako to vyplýva aj z § 69 ods. 6 Autorského zákona). Dôvodná je argumentácia žalobcu, keď prirovnáva daný stav k situácii, keď sa kupuje napr. licencia na používanie počítačového programu, licencie, kedy užívateľ neplatí za skutočné užívanie, ktoré nie je nijako kontrolovateľné, ale za možnosť program využívať a je len na užívateľovi, či ho užíva 24 hodín denne alebo vôbec.

39. Žalobca je organizácia kolektívnej správy, ktorá udeľuje rozšírenou hromadnou licenčnou zmluvou používateľom licenciu do budúcnosti používať predmety ochrany, ktoré kolektívne spravuje. V prípade verejného prenosu technickými zariadeniami ako hromadného používania predmetov ochrany vopred nemôže byť známy presný rozsah a obsah vysielania, teda rozsah a identifikácia diel, ktoré budú predmetom vysielania, navyše počet kolektívne spracovaných predmetov ochrany sa v priebehu licencovaného obdobia môže meniť. Bez ohľadu na to, aké predmety ochrany budú použité počas licencovaného obdobia, používateľ je v zmysle hromadnej licenčnej zmluvy, prípadne rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy oprávnený používať všetky predmety ochrany kolektívne spravované danou oprávnenou organizáciou kolektívnej správy. Licenčná odmena sa stanovuje paušálnou sumou, kedy iný spôsob určenia výšky licenčnej odmeny ani objektívne nie je možný vzhľadom na povahu a rozsah používania predmetov ochrany a rozsah nositeľov práv.

40. Čo sa týka výšky uplatneného nároku, vychádza sa pri jej určení z ustanovení § 458a a § 442a ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa uplatňuje vo výške odmeny, ktorá by za získanie takej istej licencie bola zvyčajná v čase neoprávneného zásahu do tohto práva. Je potrebné stotožniť sa s názorom žalobcu, že pokiaľ je zvyčajnou odmenou odmena stanovená paušálnou sumou, tak aj výška bezdôvodného obohatenia sa má takto zisťovať a je preto irelevantné

preukazovať skutočné použitie všetkých konkrétnych predmetov ochrany. Dôležitá je skutočnosť, že zo strany žalovaného mala byť uzatvorená rozšírená hromadná licenčná zmluva, za ktorú by používateľ platil zvyčajnú licenčnú odmenu na základe sadzovníka žalobcu a pokiaľ žalovaný si takúto povinnosť nesplnil a neuzatvoril licenčnú zmluvu (hromadnú licenčnú zmluvu), žalobca ako organizácia kolektívnej správy má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške odvodenej od zvyčajnej licenčnej odmeny.

41. V uznesení Ústavného súdu SR II. ÚS 101/2011-7 zo dňa 24.03.2011 Ústavný súd poukázal na to, že „ak by autori diel nemali zaručené právo na udelenie súhlasu na použitie autorských diel pre používateľov alebo pre právnické osoby združujúce používateľov iba za „rovnakú a primeranú“ odmenu, nepochybne by to pre nich znamenalo, najmä pokiaľ ide o určovanie výšky odmien za používanie autorských - hudobných diel, úplné vystavenie sa svojvôli používateľov a práve tým by dochádzalo k popreťiu významu a účelu autorskoprávnej ochrany“.

42. Z právnej úpravy Autorského zákona jednoznačne vyplýva, že organizácia kolektívnej správy vykonáva kolektívnu správu majetkových práv za nositeľov práv, ktorých zastupuje na zmluvnom základe podľa § 164 Autorského zákona v písomne dohodnutom rozsahu predmetov ochrany, kedy nositeľ práv je oprávnený vylúčiť kolektívnu správu majetkových práv k niektorým alebo k všetkým predmetom ochrany. A pokiaľ tak neurobí, má sa za to, že k vylúčeniu kolektívnej správy práv nedošlo a nositeľ práv je stále zastupovaný organizáciou kolektívnej správy. Organizácia kolektívnej správy v rámci výkonu kolektívnej správy je oprávnená a aj povinná pri porušení majetkových práv nositeľa práv domáhať sa nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rovnaký režim ochrany práv sa vzťahuje aj na tých nositeľov práv, ktorých organizácia kolektívnej správy nezastupuje na zmluvnom základe, pokiaľ sa jedná o spôsob použitia predmetov ochrany, na ktoré sa udeľuje licencia rozšírenou hromadnou licenčnou zmluvou.

43. Odvolací súd sa aj v tomto konaní stotožňuje s názorom žalobcu ako odvolateľa, že vzhľadom na platnú právnu úpravu a vzhľadom na skutočnosť, že nedošlo k písomnému vylúčeniu kolektívnej správy majetkových práv ani zo strany nositeľov práv zastupovaných na zmluvnom základe, ani zo strany nositeľov práv nezastupovaných na zmluvnom základe a nositelia práv ani sami neuplatňujú voči žalovanému nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia, žalobca má zákonnú povinnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia voči žalovanému.

44. Okresný súd sa týmito princípmi neriadil, neprihliadol na žalobcom prezentované rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-306/05, C-162/2010, C-136/09, nevyrovnal sa s týmito rozhodnutiami pri formulovaní svojho odlišného názoru, neprihliadol ani na zaužívanú rozhodovaciu činnosť nadriadeného súdu (Krajského súdu v Banskej Bystrici). Takýmto postupom v konaní porušil právo na spravodlivý procesný postup žalobcu, preto bolo potrebné rozhodnutie okresného súdu ako súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

45. V ďalšom konaní okresný súd opätovne vypočuje strany konania, neopomenie predbežné právne posúdenie veci, aby strany konania mali možnosť na názor súdu reagovať, umožní stranám konania v rámci záverečných rečí, aby sa vyjadrili k dokazovaniu a k právnej stránke veci a vo veci opätovne rozhodne, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že okresný súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Zároveň rozhodne aj o náhrade trov celého konania, vrátane trov konania odvolacieho.

46. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).